

34649 - KABİR AZABININ İNSANLARDAN GİZLENMESİNİN HİKMETİ NEDİR?

Soru

Kabir azabı gaybî şeylerden midir? Yoksa gözle görülen şeylerden midir? Gaybî şeylerden olmasının hikmeti nedir?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Değerli âlim Muhammed b. Salih el-Useymin -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir:

"Kabir azabı gaybî şeylerdendir.Şu kabirlerde yatıp da azap görmekte olan ve bizim farkında olmadığımız nice insan vardır.O ölüye komşu olup da nimetler içerisinde yaşayan ve kendisine cennet kapısı açılan ve farkında olmadığımız nice insan vardır.Kabirlerde olan bitenleri Allah Teâlâ'dan başka kimse bilemez.Dolayısıyla kabir azabı gaybî şeylerdendir. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in getirmiş olduğu vahiy olmasaydı, kabir azabı hakkında hiçbir şey bilemezdik. Bunun içindir ki yahûdî bir kadın Âişe'nin -Allah ondan râzı olsun- yanına gelip ölünün kabrinde azap göreceğini haber verdiğinde, Âişe -Allah ondan râzı olsun- korkmuştu.Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- eve geldiğinde bunu kendisine haber vermiş o da bunu onaylamıştır.Fakat Allah Teâlâ kullarından dilediği kimseye kabir azabını gösterebilir.

Nitekim Allah Teâlâ, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'e kabirlerinde azap görmekte olan iki kişiyi göstermişti. Onlardan birisi insanlar arasında koğuculuk yapar, diğeri ise idrarından sakınmazdı.

Nitekim Abdullah b. Abbas'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunan hadiste, o şöyle demiştir:

خَرَجَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ بَعْضِ حَيْطَانِ الْمَدِينَةِ، فَسَمِعَ صَوْتَ إِنْسَانَيْنِ يُعَذَّبَانِ فِي قُبُورِهِمَا. فَقَالَ: يُعَذَّبَانِ، وَمَا

يُعَذَّبَانِ فِي كَبِيرٍ، وَإِنَّهُ لَكَبِيرٌ: كَانَ أَحَدُهُمَا لَا يَسْتَتِرُ مِنَ الْبَوْلِ، وَكَانَ الْآخَرُ يَمْشِي بِالنَّمِيمَةِ، ثُمَّ دَعَا بِجَرِيدَةٍ فَكَسَرَهَا بِكَسْرَتَيْنِ أَوْ
[ثِنْتَيْنِ فَجَعَلَ كِسْرَةً فِي قَبْرِ هَذَا، وَكِسْرَةً فِي قَبْرِ هَذَا، فَقَالَ: لَعَلَّهُ يُخَفَّفُ عَنْهُمَا مَا لَمْ يَبْسَسَا] رواه البخاري

"Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- (bir gün) Medine'de bir hurma bahçesinden geçerken kabirlerinde azap çeken iki insanın sesini işitti. Bunun üzerine şöyle buyurdu:'Bu ikisi azap çekiyorlar.Çektikleri azap da büyük bir şey değildir (kolay olan, fakat ondan korunmaları nefislerine zor gelen bir şey idi.) Oysa o şey, büyük günah idi.' Sonra şöyle buyurdu: 'Evet! Onlardan birisi, idrar sıçrantısına karşı korunmaz, diğeri ise (insanlar arasında) laf getirip-götürürdü.' Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- sonra yaprağı olmayan yaş bir hurma dalı isteyerek onu ikiye ayırdı. Bir parçasını birinin üzerine, diğeri de öbürünün üzerine dikti ve: 'Bu iki dal yaş kaldıkça o ikisinden azabın hafifletilmesini ümit ederim' buyurdu." [1]

Kabir azabının gaybî şeylerden sayılmasının hikmeti:

Birincisi: Allah Teâlâ merhamet edicilerin en merhametlisidir.Şayet biz kabir azabını görmüş olsaydık,yaşantımız çekilmez bir hal alır ve çok çetin olurdu.Çünkü insan, babasına veya kardeşine veya oğluna veya eşine veyahut da yakın akrabasına kabrinde azap edilmekte olduğunu görse ve bu azabı ondan savuşturamazsa, stres içerisinde yaşar ve huzurlu bir hayat yaşayamaz.Hiç şüphesiz ki bu, Allah Teâlâ'nın nimetlerinden birisidir.

İkincisi: Kabir azabını görmüş olsaydık, bu, ölü için utanç verici ve aşalayıcı bir durum olurdu.Allah Teâlâ bu ölünün ayıp ve kusurlarını örtmüş ve ölüyle Rabbi -azze ve celle- arasında olan günahları biz bilmiyorken, öldükten sonra Allah Teâlâ onun azabını bize göstermiş olsa, bu durum ölü için büyük bir utanç ve aşağılayıcı bir durum olurdu.Allah Teâlâ'nın kabir azabını bizden gizlemesi, O'nun ölüye olan rahmet ve merhametindedir.

Üçüncüsü: Ölüyü defnetmek, insana zor gelebilir.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

إِنَّ هَذِهِ الْأُمَّةَ تُبْتَلَى فِي قُبُورِهَا، فَلَوْلَا أَنَّ لَا تَدَافِنُوا لَدَعَوْتُ اللَّهَ أَنْ يُسْمِعَكُمْ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ الَّذِي أَسْمَعُ مِنْهُ. ثُمَّ أَقْبَلَ عَلَيْنَا بِوَجْهِهِ
فَقَالَ: تَعَوَّدُوا بِاللَّهِ مِنْ عَذَابِ النَّارِ. قَالُوا: نَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ عَذَابِ النَّارِ. فَقَالَ: تَعَوَّدُوا بِاللَّهِ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ. قَالُوا: نَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ

عَذَابِ الْقَبْرِ. قَالَ: تَعَوَّذُوا بِاللَّهِ مِنَ الْفِتَنِ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ. قَالُوا: نَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الْفِتَنِ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ. قَالَ: تَعَوَّذُوا
[بِاللَّهِ مِنَ فِتْنَةِ الدَّجَالِ. قَالُوا: نَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ فِتْنَةِ الدَّجَالِ] [رواه مسلم]

“Şüphesiz bu ümmet, kabirlerinde imtihan olunacaktır.Şayet (işittiğinizde) birbirinizi defnetmemenizden korkmasaydım, şahsen işittiğim kabir azabını size de işittirmesi için Allah'a duâ ederdim. Ardından yüzünü bize dönerek: Cehennem azabından Allah'a sığının, dedi.(Sahâbe): Cehennem azabından Allah'a sığınırız, dediler. Kabir azabından Allah'a sığının, dedi.(Sahâbe): Kabir azabından Allah'a sığınırız, dediler. Fitnelerin açık ve kapalı olanından Allah'a sığının, dedi. (Sahâbe): Fitnelerin açık ve kapalı olanından Allah'a sığınırız, dediler. Deccâl'in fitnesinden Allah'a sığının, buyurdu.(Sahâbe): Deccâl'in fitnesinden Allah'a sığınırız, dediler.”[2]

Ayrıca ölüyü defnetmek, zor ve meşakkatli olabilir ve insanlar bunu yerine getirmeyebilirler.Ölü azabı hak ediyorsa, yerin üstünde bile olsa, kendisine azap edilecektir.Fakat bazı insanlar, kabir azabının, ancak ölünün defnedilmesinden sonra olacağını zannedebilirler.Dolayısıyla öldükleri zaman birbirlerini defnetmeyebilirler.

Dördüncüsü: Şayet kabir azabı gözle görülmüş olsaydı, kabir azabına îmân etmenin bir meziyeti ve anlamı kalmazdı.Çünkü kabir azabını gören kimsenin onu inkâr etmesi mümkün değildir. Ayrıca kabir azabı gözle görülmüş olsaydı, bu durum insanların hepsini, Allah Teâlâ'nın şu sözüne îmân etmeye zorlamış olurdu:

[فَلَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا قَالُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَحَدَهُ وَكَفَرْنَا بِمَا كُنَّا بِهِ مُشْرِكِينَ] [سورة غافر الآية: ٨٤]

"Artık onlar çetin azabımızı gördükleri zaman: Yalnızca Allah'a îmân ettik ve O'na (ibâdetinde) ortak koştüğümüz şeyleri de inkâr ettik, dediler." [3]

Şayet insanlar, defnedilen ölüleri görseler ve onların feryat ve haykırışlarını işitseler, hepsi buna îmân edip hiç kimse inkâr etmez.Çünkü azabı yakından ve sanki kendisinin başına gelmiş gibi gözleriyle görmüştür.

Allah Teâlâ'nın hikmetleri çok büyüktür. Mü'min insan, gerçekten Allah Teâlâ'nın haber verdiği şeye, gözüyle görüp de kesin olarak îmân ettiği şeylerden daha çok îmân eder.Çünkü Allah -azze

ve celle- haber verdiği Őeylerde en ufak bir zan ve yalan bulunmaz.Sen gözlerinle görmüş olduđun Őeyde zan duyman, mümkündür.

Nitekim nice insan vardır ki hilali gördüğünü zanneder, oysa o hilal değil yıldızdır. Nice insan vardır ki hilali gördüğünü zanneder, oysa kaşlarının üzerinde görmüş olduğu Şey beyaz bir kıldır.İŐte bu kuruntu ve zandır.Nice insan vardır ki hayaller görür ve bu gelen bir adamdır der, oysa o bir hurma ağacının gözdesidir.Nice insan vardır ki hareket etmeyen bir cismi hareket ediyor, hareket eden cismi de hareket etmiyor diye görür. Fakat Allah Teâlâ'nın haber verdiği Őeylerde kesinlikle en ufak bir ihtimal sözkonusu değildir.

Allah Teâlâ'dan bizi ve sizi (bu dîn üzere) sebât kılmasını dileriz.Bu sebeple Allah Teâlâ'nın gaybî Şeyleri haber vermesi, onları görmekten daha kuvvetlidir.Bununla birlikte bu gaybî Şeyleri gizlemesi, insanlar için çok büyük faydaları vardır.

Yine de en iyisini Allah Teâlâ bilir." [4]

---

[1] Buhârî

[2] Müslim, hadis no: 2868

[3] Ğâfir Sûresi: 84

[4] Mecmu'u Fetâvâ Muhammed Salih el-Useymîn, cilt: 2, sayfa: 32